

**ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

«23» жовтня 2020 року

м.Львів

№ 63/49-рк/к

Новояворівська міська рада
81053 м.Новояворівськ,
вул. Шевченка, 2

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Західне міжобласне територіальне відділення АМК України провело дослідження щодо дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах (надалі – ТС) в територіальних межах міста Новояворівськ.

Основними нормативно-правовими актами, якими повинні керуватися органи місцевого самоврядування в питаннях регулювання діяльності суб'єктів господарювання на регіональних ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах є: Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України «Про благоустрій населених пунктів»; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності»; ДБ ДБН 360-92 «Планування та забудови міських та сільських поселень»; ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі»; ДБН Б.2-5:2011 «Благоустрій території».

Відповідно до рішення VII сесії VII скликання Новояворівської міської ради від 12.05.2016 № 128 «Про оренду елементів благоустрою для розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності» затверджено:

- Положення про оренду окремих конструктивних елементів благоустрою комунальної власності для розміщення об'єктів соціально-культурного, торгівельного та іншого призначення (далі – Положення);
- Методику розрахунку вартості окремих конструктивних елементів благоустрою комунальної власності для розміщення об'єктів соціально-культурного, торгівельного та іншого призначення;
- Порядок передачі у короткострокову оренду елементів благоустрою (далі – Порядок).

Проведений аналіз вищенаведених розпорядчих документів, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, що діють на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах показав наступне.

1. Відповідно до Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 р. № 244 «Про затвердження порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» підставою для розміщення ТС є паспорт прив'язки ТС.

Замовник, який має намір встановити ТС звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про **можливість розміщення ТС**. До заяви додаються: графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1:500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості; реквізити замовника (найменування, П. І. Б., адреса, контактна інформація). Цей перелік документів є вичерпний. Відповідність намірів щодо місця розташування ТС комплексній схемі ТС (у разі її наявності), будівельним нормам визначає відповідний орган з питань містобудування та архітектури, який утворено у складі виконавчого органу відповідної сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації, протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви. У разі відсутності у складі відповідного виконавчого органу відповідної сільської, селищної, міської ради органу з питань містобудування та архітектури відповідність намірів щодо місця розташування ТС на території сільської, селищної, міської ради визначає орган з питань містобудування та архітектури відповідної районної державної адміністрації за територіальною належністю. У такому випадку строк розгляду заяви становить п'ятнадцять робочих днів. Про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС комплексній схемі розміщення ТС (у разі її наявності), будівельним нормам замовник повідомляється відповідним органом з питань містобудування та архітектури письмово протягом трьох робочих днів з дня

такого визначення відповідності намірів або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС.

Для оформлення паспорта прив'язки замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС до якої додає: схему розміщення ТС; ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС, які виготовляє відповідний суб'єкт господарювання або відповідний архітектор); схему благоустрою прилеглої території (відповідно до Закону України «Про благоустрій України»); технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних земельних мереж. Зазначені документи замовником отримуються самостійно. Паспорт прив'язки ТС оформлюється органом з питань містобудування та архітектури протягом десяти робочих днів. Для підготовки паспорта прив'язки ТС містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки не надаються. При оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених Законом та цим порядком.

Тобто, відповідно до «Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» для замовника, який має намір встановити ТС, спочатку розглядається можливість розміщення ТС, і лише після встановлення такої можливості – питання щодо оформлення паспорта прив'язки.

Відповідно до п. 2.34 Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 р. № 244 «Про затвердження порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» передбачено, що режим роботи ТС встановлюється суб'єктом господарювання відповідно до законодавства.

Пунктом 4 статті 23 Господарського кодексу України встановлено, що не допускається видання правових актів органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законом обмеження щодо обігу окремих видів товарів (послуг) на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Відповідно до підпункту 9 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **встановлення** зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до **комунальної власності** відповідних територіальних громад. Згідно з підпунктом 4 пункту «б» статті 30 вищенаведеного Закону до делегованих повноважень зазначених рад належить **встановлення за погодженням з власниками** зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування **незалежно від форм власності**.

Крім того, правова норма цих статей не надає місцевій владі жодних дозвільних повноважень.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» дозвільна система у сфері господарської діяльності –

сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру.

Погодження на встановлення режиму роботи підприємств, установ та організацій сфери обслуговування у Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392-IV, відсутнє. Процедура такого погодження на даний час чинним законодавством не передбачена.

Натомість, відповідно до Положення, підставою для розміщення тимчасової споруди або пересувної тимчасової споруди є договір оренди елементу благоустрою для розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності.

Елементами благоустрою є об'єкти, визначені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», а саме:

територія - сукупність земельних ділянок, які використовуються для розміщення об'єктів благоустрою населених пунктів: парків, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, шляхів, площ, майданів, набережних, прибудинкових територій, пляжів, кладовищ, рекреаційних, оздоровчих, навчальних, спортивних, історико-культурних об'єктів, об'єктів промисловості, комунально-складських та інших об'єктів у межах населеного пункту.

Для укладення договору оренди елементу благоустрою (земельної ділянки) заявник подає на ім'я міського голови, до загально-організаційного відділу виконавчого комітету Новояворівської міської ради письмову заяву довільної форми з пропозицією укласти договір оренди елементу благоустрою, у якій зазначає бажане місце оренди, площу, строк, **об'єкт пропонується для розміщення елементу благоустрою (характеристику тимчасової споруди)**, інші пропозиції щодо договору. До заяви додаються:

- Копія витягу або виписки з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців в Україні (в т.ч. копія паспорта та ідентифікаційного коду), завірена печаткою замовника;
- Зображення пропонуваного місця оренди елементу благоустрою **та тимчасової споруди;**
- Топографічна зйомка (М : 500), виконана ліцензованою організацією, яка відображає існуючу ситуацію (термін придатності якого 2 роки) з планом прив'язки тимчасової споруди із зазначенням їх площі. При встановленні тимчасової споруди строком більше як на 14 днів топографічна зйомка виконується з нанесеними червоними лініями та завіреною наявністю інженерних мереж відповідних комунальних служб и. Новояворівськ;
- Схема благоустрою, графічні матеріали з естетичного оформлення, у тому числі у пропонуваному середовищі розміщення, при встановленні

тимчасової споруди строком більше як на 14 днів - обов'язково, в інших випадках – за бажанням замовника;

- Характеристика та опис тимчасової споруди, режим роботи (години дня, дні тижня, місяці року), спосіб обслуговування у робочий час, спосіб збору сміття тощо;
- Схема розміщення пересувної тимчасової споруди згідно з встановленою формою.

За наявності вищеперерахованих документів, відділ житлово-комунального господарства, містобудування, архітектури та землепорядкування виносить розгляд питання на чергове засідання постійно діючої депутатської комісії з питань використання земель, благоустрою території та захисту навколишнього середовища Новояворівської міської ради та за результатами розгляду якої:

1) У разі позитивного вирішення питання:

- Комісія готує відповідний протокол та проект рішення на чергове пленарне засідання сесії Новояворівської міської ради, якими **погоджує план прив'язки пересувної тимчасової споруди, режим роботи пересувної тимчасової споруди, графічні матеріали з естетичного оформлення пересувної тимчасової споруди, площу орендованого конструктивного елемента благоустрою, а також термін внесення плати за користування конструктивними елементами благоустрою.**

Фінансово-економічний відділ Новояворівської міської ради протягом 5 робочих днів з моменту підписання замовником договору передає копію договору і документів для оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди.

У разі наявності заперечень щодо запропонованих заявником окремих умов договору (місця розташування елемента благоустрою, площі строку оренди, об'єкта, пропонованого для розміщення, тощо), комісія складає та надає заявнику протокол розбіжностей, в якому зазначає свої зустрічні пропозиції та повертає всі подані заявником документи до загально-організаційного відділу. При погодженні протоколу розбіжностей заявник має право звернутися повторно та укласти договір відповідно до протоколу розбіжностей або надати інші свої пропозиції.

Отже, Положення не відповідає вимогам Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 р. № 244 «Про затвердження порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» і містить ознаки порушення, що передбачене частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

II. Відповідно до Положення про оренду окремих конструктивних елементів благоустрою комунальної власності для розміщення об'єктів соціально-культурного, торговельного та іншого призначення, встановлено Методику розрахунку вартості

окремих конструктивних елементів благоустрою комунальної власності для розміщення об'єктів соціально-культурного, торгівельного та іншого призначення (далі – Методика).

Методикою визначено розмір вартості окремих конструктивних елементів благоустрою комунальної власності і орендної плати за розміщення на них об'єктів соціально-культурного, торгівельного та іншого призначення у м. Новояворівськ.

1) Оцінка вартості орендованого за формулою:

$V_{п} = V_{б} \times S \times V_{і}$, де

$V_{п}$ – вартість орендованого елемента благоустрою комунальної власності;

$V_{б}$ – базова вартість одного квадратного метра конструктивного елемента благоустрою комунальної власності;

S – площа орендованого елемента благоустрою комунальної власності;

$V_{і}$ – **індекс виду елемента благоустрою.**

Види елемента благоустрою	Індекс виду елемента благоустрою
Газони	27
Асфальтовані, бругоковані елементи вулично-дорожньої мережі	35

Таке застосування індексу виду елемента благоустрою створює нерівні умови для суб'єктів господарювання та містить ознаки порушення, що передбачене частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Здійснення торгівельної діяльності в Україні регулюється, зокрема, нормами Господарського, Цивільного кодексів України, Закону України «Про захист прав споживачів», Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 та іншими актами законодавства.

Так, статтею 23 Господарського кодексу України встановлено, що органи місцевого самоврядування здійснюють свої повноваження щодо суб'єктів господарювання виключно в межах, визначених Конституцією України, законами про місцеве самоврядування та іншими законами, що передбачають особливості здійснення місцевого самоврядування, іншими законами.

Отже, вимоги рішення VII сесії VII скликання Новояворівської міської ради від 12.05.2016 № 128 «Про оренду елементів благоустрою для розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності», не відповідають вимогам Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 р. № 244 «Про затвердження порядку розміщення тимчасових споруд для провадження

підприємницької діяльності» та містять неспропорційні вимоги для суб'єктів господарювання, які мають намір здійснювати діяльність з реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах в м. Новояворівську, мають ознаки порушення, що передбачені частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Згідно із частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування забороняється.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» принципом діяльності органів Антимонопольного комітету України є захист конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

В зв'язку з вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цих порушень, Адміністративна Колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає виконавчому комітету Новояворівської міської ради обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Новояворівській міській ради припинити дії щодо встановлення неспропорційних вимог для суб'єктів господарювання, що мають намір здійснювати діяльність з реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, які містять ознаки порушення, що передбачені частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції, шляхом приведення рішення VII сесії VII скликання Новояворівської міської ради від 12.05.2016 № 128 «Про оренду елементів благоустрою для розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності» у відповідність до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності».
2. Повідомити про виконання Рекомендацій Адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України протягом трьох місяців з дня їх отримання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єктом господарювання, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій,

провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова

Р. Лецишин